

AKČNÝ PLÁN
NA PODPORU ENVIRONMENTÁLNEJ
UVEDOMELOSTI NA UMB
NA ROK 2026

január 2026

OBSAH

ÚVOD

1. VÝCHODISKOVÁ SITUÁCIA NA UMB
2. CIEĽ, VÍZIA A POSLANIE ZELENEJ UMB
3. AKČNÉ KROKY NA ROK 2026

ZÁVER

UNIVERZITA V SLOVENSKA
UNIVERZITA SO

ÚVOD

Akčný plán na podporu environmentálnej uvedomelosti UMB je strategickým dokumentom zameraným na rozvoj agendy ZELENÁ UNIVERZITA. Jeho cieľom je vytvoriť komplexný rámec pre systematické zvyšovanie environmentálneho povedomia v prostredí Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici (ďalej len UMB). Korešponduje s doterajšími krokmi vedenia UMB pre zapojenie sa do celosvetových iniciatív pre podporu udržateľného rozvoja a environmentálneho povedomia. Dokument nadväzuje na doterajšie kroky vedenia UMB smerujúce k zapájaniu sa do medzinárodných iniciatív podporujúcich udržateľný rozvoj a reflektuje aktuálnu situáciu v oblasti environmentálnej uvedomelosti na univerzite. Súčasťou plánu sú konkrétne aktivity doplnené o merateľné ukazovatele, ktoré podporujú realizáciu krátkodobých, strednodobých a dlhodobých cieľov. Dokument má aplikačný charakter a je koncipovaný ako dynamický nástroj riadenia. Jeho pravidelná aktualizácia umožňuje reagovať na vývoj globálnych trendov a na meniace sa podmienky univerzitného prostredia.

Vypracovanie Akčného plánu predstavuje dôležitý krok v oblasti spoločenskej zodpovednosti univerzity a napĺňania jej tretieho poslania. Dokument vychádza z aktualizácie [Dlhodobého zámeru UMB na roky 2021 – 2026](#) a rešpektuje jeho strategické ciele a prioritné oblasti. V kontexte udržateľného rozvoja poskytuje rámec pre zvyšovanie environmentálneho povedomia, formuluje zásady a princípy environmentálne zodpovedného správania a podporuje budovanie partnerstiev v tejto oblasti. Ako verejná inštitúcia UMB zároveň vytvára podmienky pre aktívne zapojenie študentov a zamestnancov, pričom ich vedie k rozhodnutiam a správaniu, ktoré sú čo najpriaznivejšie pre súčasný aj budúci stav životného prostredia.

Dokument je tematicky štruktúrovaný do štyroch kapitol. **Prvá kapitola** predstavuje východiskovú situáciu v oblasti environmentálnej uvedomelosti na UMB a mapuje doteraz realizované environmentálne aktivity univerzity. **Druhá kapitola** definuje víziu a poslanie v oblasti udržateľnosti a zároveň vymedzuje krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele. **Tretia kapitola** sa zameriava na konkrétne akčné kroky plánované na rok 2026, vrátane ich merateľných ukazovateľov. **Záverečná časť** dokumentu sumarizuje hlavné zistenia a smerovanie ďalšieho rozvoja environmentálnych aktivít na UMB.

1. VÝCHODISKOVÁ SITUÁCIA NA UMB

UMB sa ako prvá univerzita na Slovensku zaviazala dosiahnuť uhlíkovú neutralitu najneskôr do roku 2050 v rámci globálnej iniciatívy Race to Zero. Týmto krokom vyslala jasný signál o svojej zodpovednosti voči budúcnosti planéty a o ambícii prispievať k formovaniu environmentálne uvedomelého myslenia spoločnosti. Udržateľný rozvoj dnes predstavuje jednu z kľúčových tém súčasnosti a koncept tzv. zelenej univerzity prináša nové výzvy, ale aj príležitosti na posilnenie spoločenskej zodpovednosti vysokých škôl. Zavádzanie opatrení zameraných na znižovanie klimatickej stopy je zároveň v súlade s princípmi udržateľného hospodárenia so zdrojmi a moderného riadenia terciárneho vzdelávania. Budovanie environmentálneho povedomia sa tak stáva prirodzenou súčasťou fungovania vzdelávacích inštitúcií, pričom významnú úlohu zohráva aj začleňovanie 17 cieľov Agendy 2030 OSN do vzdelávacieho procesu.

Odborné výskumy zároveň poukazujú na viaceré determinanty, ktoré rozvoj environmentálnej identity v prostredí škôl spomaľujú. Ide najmä o mieru zapojenia zamestnancov a študentov, obmedzené zdroje, systémové nastavenie podpory či rozsah existujúcich študijných programov. Vzdelávanie však ostáva jedným z najdôležitejších nástrojov formovania postojov a správania jednotlivcov, ako aj organizácií verejného a súkromného sektora. Z tohto dôvodu je nevyhnutné vytvárať strategické rámce, metodické usmernenia a programy profesijného rozvoja, ktoré podporia rozvoj kompetencií v oblasti udržateľnosti a prispievajú k efektívnejšiemu začleňovaniu environmentálnych tém do vzdelávacieho prostredia vysokých škôl.

Konkrétne kroky UMB v rámci budovania environmentálneho povedomia za rok 2025 sú zosumarizované v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 1 Zmapovanie plnenia cieľov environmentálnej uvedomelosti na UMB za rok 2025

P. č.	Ciele	Merateľné ukazovatele			Aktivity	Časový rámec	Plnenie
		názov	plánované	zrealizované			
1.	Podporovať environmentálnu agendu a začleňovať univerzitu do iniciatív a spoluprác	počet zapojení do rankingov	1	1	Rebríček UI GreenMetrics	dlhodobý	zaslanie údajov a umiestnenie v rebríčku
		počet spoluprác	2	2	Haličské memorandum	strednodobý	pokračovanie v etablovaní misie "Slovak BioEconomy Valley"
					projekt „Tajchy pre klímu“	krátkodobý	spolupráca na projekte s Envirocentrom Banská Štiavnica
		počet iniciatív a kampaní	2	1	Do práce na bicykli	strednodobý	Podpora cyklomobility prostredníctvom DPNB 2025
2.	Podporovať popularizáciu udržateľného správania prostredníctvom	počet článkov	12	12	webová stránka Zelenej univerzity (vrátane "zeleného blogu")	dlhodobý	pravidelné napĺňanie obsahu

	webu a sociálnych sietí	Instagram	1	1	vyhodnotenie ukazovateľov	dlhodobý	splnené
		vytvorenie a obsah webovej stránky v ANJ	1	1	webová podstránka Green university	dlhodobý	čiastočne splnené
		podcast UMB	2	1	popularizácia prostredníctvom tém zameraných na zvyšovanie environmentálneho povedomia	krátkodobý	čiastočne splnené
3.	Podporovať udržateľné správanie prostredníctvom strategických a interných dokumentov	dokument "EKO-MANUÁL"	1	1	vytvorenie interného dokumentu zameraného na eko rady a odporúčania	krátkodobý	splnené
		dokument "Ekokódex zamestnanca UMB"	1	1	vytvorenie interného dokumentu zameraného na pravidlá environmentálneho správania na pôde UMB	krátkodobý	splnené
		zelené VO	1	0	implementácia zeleného verejného obstarávania	krátkodobý	nesplnené
4.	Podporovať udržateľné správanie prostredníctvom digitalizácie a informatizácie	časopis Spravodajca UMB	2 - 4	2	online vydania časopisu	krátkodobý	splnené
		eko-newsletter	2	1	distribúcia informácií pre zamestnancov	krátkodobý	čiastočne splnené
5.	Podporovať udržateľné spotrebiteľské správanie prostredníctvom popularizácie lokálnych dodávateľov výrobkov a služieb	interaktívna mapa pre verejnosť "EKO-MAPA"	1	1	aktualizácia EKO-MAPY mesta Banská Bystrica	krátkodobý	splnené

6.	Podporovať udržateľné správanie prostredníctvom vzdelávacích a projektových činností	realizácia zahraničnej mobility	1	0	výmena skúseností a zdieľanie príkladov dobrej praxe	krátkodobý	nesplnené
		projektový zámer	1	4	vypracovanie projektového zámeru na zvyšovanie environmentálneho povedomia	krátkodobý	splnené
		vzdelávacie aktivity	3	3	organizácia vzdelávacích aktivít a spolupráca na vzdelávacích aktivitách s Envirocentrom Banská Štiavnica	krátkodobý	splnené
7.	Podporovať študentov a zamestnancov UMB v udržateľnom správaní	eko zasadačka	0	1	rekonštrukcia miestnosti (zasadačka č. 112) v budove Rektorátu UMB na eko zasadaciu miestnosť s implementáciou environmentálne priaznivých prvkov	strednodobý	splnené
		marketingové predmety z udržateľných materiálov	0	1	ponuka marketingových predmetov z udržateľných materiálov	dlhodobý	splnené
		zelení ambasádori	1	1	široť povedomie o environmentálnych témach, inšpirovať akademickú obec a zapájať ich do zelených aktivít	strednodobý	splnené
		komunitné aktivity	4	4	výroba krmidla pre vtáčky a voskových obrúskov, večery s filozofiou, revitalizácie	strednodobý	splnené

V nadväznosti na plán zapojenia sa do rebríčka THE Impact Rankings bolo potrebné prehodnotiť výber medzinárodného hodnotiaceho nástroja. Od aktuálneho roka je zapojenie do rebríčka THE Impact

Rankings spoplatnené, čo by predstavovalo dodatočné finančné zaťaženie. Z tohto dôvodu sa UMB rozhodla zapojiť do rebríčka UI GreenMetric World University Rankings, ktorý rovnako reflektuje implementáciu princípov udržateľného rozvoja vrátane cieľov udržateľného rozvoja OSN (SDGs). Prepojenie na Agendu 2030 tak ostalo zachované, pričom účasť v rebríčku UI zároveň umožňuje medzinárodné porovnanie v oblasti udržateľnosti a environmentálnych politik univerzít. V rámci hodnotenia UI GreenMetric 2025 sa UMB umiestnila na 1 132. mieste na svete a na 3. mieste na Slovensku so ziskom spolu 4 705 bodov, čím sa zaradila medzi slovenské univerzity aktívne sa venujúce implementácii princípov udržateľného rozvoja. V niektorých hodnotených ukazovateľoch (Vzdelávanie & výskum a Energetika & klimatické opatrenia) dosiahla UMB 2. miesto v rámci národného porovnania, čo potvrdzuje postupný rozvoj environmentálnych opatrení a systematický prístup univerzity k téme udržateľnosti.

UMB sa aj tento rok zúčastnila kampane Do práce na bicykli, kde sa prihlásilo 11 tímov. Tie celkovo najazdili 7 931,28 km v mesiaci jún 2025, čo zodpovedá ušetreným 1 647,76 kg CO₂. V komparácii s predchádzajúcim rokom sa podarilo ušetriť viac ako dvojnásobok emisií CO₂. V rámci spolupráce s iniciatívou DPNB sa 3. júna 2025 na Rektoráte UMB konali aj raňajky pre zamestnancov, ktorí sa zapojili.

Niektoré plánované aktivity nebolo možné v sledovanom období naplniť. Ide najmä o implementáciu zeleného verejného obstarávania, realizáciu eko-newslettera a zahraničnej mobility. Tieto ukazovatele si vyžadujú širšiu inštitucionálnu koordináciu, personálne kapacity a prepojenie s existujúcimi systémami riadenia univerzity, ktoré nebolo možné zabezpečiť v plnom rozsahu. Uvedené oblasti zostávajú prioritou do ďalšieho obdobia a budú zapracované do aktualizácie akčného plán.

Podpora udržateľného spotrebiteľského správania v rámci cieľa 5 bola splnená prostredníctvom spolupráce s firmou CURAPROX, v rámci ktorej sa odovzdalo 100 zubných kefiek, ktoré sa zbierali na všetkých študentských domovoch UMB. Na tieto kefky určené na recykláciu bol UMB poskytnutý kôš.

V roku 2025 sa projektová činnosť (cieľ 6) realizovala v rámci projektu „Tajchy pre klímu“, na ktorom sme spolupracovali spoločne s Envirocentrom Banská Štiavnica. V nadväznosti na predmetný cieľ sa v sledovanom období podarilo uspieť v projektovej výzve – Program podpory partnerstiev Nadácie SPP. Získaná podpora vytvára predpoklady na ďalší rozvoj vzdelávacích a komunitných aktivít v oblasti zvyšovania environmentálnej uvedomelosti, posilnenie spolupráce s externými partnermi a implementáciu konkrétnych opatrení s dlhodobejším dopadom na univerzitné prostredie.

Okrem vyššie uvedených aktivít v rámci posledného stanoveného cieľa sme si v apríli 2025 pripomenuli Deň Zeme účasťou na verejnej diskusii „Zelená transformácia na UMB: Od myšlienky k činom“, ktorá bola súčasťou cyklu Večery s filozofiou. Za mimoriadne prínosné považujeme aktivity zamerané na zapájanie študentov a zamestnancov, najmä prostredníctvom iniciatívy zelených ambasádorov a komunitných aktivít, ako sú revitalizácie, výroba krmidla pre vtáčiky či výroba voskových obrúskov. Tieto aktivity sa stretli s pozitívnou odozvou a významne prispeli k budovaniu environmentálne uvedomelej univerzitnej komunity.

2. CIEĽ, VÍZIA A POSLANIE ZELENEJ UMB

Poslanie Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

Hlavným poslaním univerzity je vytvárať a šíriť poznanie, ktoré chráni, posilňuje a rozvíja demokratické a humanistické hodnoty a prispieva k riešeniu spoločenských výziev v 21. storočí. Pri naplňaní svojho poslania byť otvorenou, dynamickou, interkultúrnou a inkluzívnou inštitúciou, ktorá poskytuje vzdelanie a rozvíja vedu, výskum, inovácie, kultúru a umenie, rešpektuje základné hodnoty slobody, demokracie, princípy právneho štátu, dodržiavanie ľudských práv a ciele udržateľného rozvoja.

Vízia Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

- inštitúcia poskytujúca kvalitný systém vysokoškolského vzdelávania reflektujúc súčasné a budúce požiadavky trhu práce, systémové a adresné podporné služby pre študentov s podporou otvorenosti a internacionalizácie štúdia;
- inštitúcia rozvíjajúca kvalitu dosahovanej vedecko-výskumnej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti a domácich a zahraničných výskumných grantov s ohľadom na prehlbovanie internacionalizácie a podporných činností súvisiacich s vedou, výskumom, umeleckou a ďalšou tvorivou činnosťou;
- partner podporujúci potreby regiónu, spoločnosti a komunity prispievajúc ponukou celoživotného vzdelávania;
- inštitúcia rozvíjajúca spoluprácu so zahraničnými univerzitami a inštitúciami a podporujúca mobility pri kontinuálnom zlepšovaní vnútorného prostredia v záujme rozvoja medzikultúrneho dialógu;
- inštitúcia so zlepšujúcou sa infraštruktúrou, efektívnym hospodárením a elektronizáciou vybraných procesov;
- univerzita posilňujúca inštitucionálnu identitu, systematický a rodovo vyvážený rozvoj ľudských zdrojov a efektívne a transparentné riadenie.

V nadväznosti na poslanie a víziu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici v oblasti environmentálnej uvedomelosti boli v rámci kampane Race to zero vytýčené štyri "P-kritéria":

1. Prísľub: Zaviazat' sa na úrovni vedúcich organizácií k dosiahnutiu (čistých) nulových skleníkových plynov čo najskôr, najneskôr do polovice storočia, v súlade s globálnymi snahami o obmedzenie otepľovania na 1,5 °C. Stanoviť dočasný cieľ, ktorý sa má dosiahnuť v nasledujúcom desaťročí, čo odráža maximálne úsilie smerujúce k spravodlivému podielu 50 % globálneho zníženia CO₂ do roku 2030, ktoré je uvedené v osobitnej správe Medzivládneho panelu pre zmenu klímy (IPCC) o globálnom otepľovaní o 1,5 °C alebo nad tento rámec.
2. Plán: do 12 mesiacov od vstupu do kampane vysvetliť, aké kroky sa podniknú na splnenie dočasných a dlhodobých záväzkov, najmä v krátkodobom až strednodobom horizonte.
3. Pokračovať: Podniknúť okamžité kroky na dosiahnutie uhlíkovej neutrality v súlade so splnením stanovených predbežných cieľov.
4. Publikovať: Zaviazat' sa, že aspoň raz ročne verejne podá univerzita správu o pokroku pri plnení predbežných a dlhodobých cieľov, ako aj o prijatých opatreniach. Pokiaľ je to možné, treba podávať správy prostredníctvom platforiem, ktoré sa napájajú na globálny portál o zmene klímy (Rámcový dohovor OSN o zmene klímy - United Nations Framework Convention on Climate Change).

Poslaním Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici v environmentálnej oblasti je vytvárať a šíriť poznanie, ktoré chráni, posilňuje a rozvíja environmentálne hodnoty a prispieva k riešeniu spoločenských výziev v 21. storočí. Pri napĺňaní nášho poslania byť otvorenou inštitúciou, ktorá poskytuje vzdelanie a rozvíja vedu, výskum, inovácie, kultúru a umenie rešpektujeme princípy environmentálneho správania, znižovania ekologickej stopy a udržateľného rozvoja na univerzite aj mimo nej.

Víziou Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici v oblasti environmentálnej uvedomelosti je byť príkladom a morálnym aktérom pre svojich zamestnancov, študentov, partnerov a priateľov univerzity.

Ciele v oblasti zvyšovania úrovne environmentálnej uvedomelosti si UMB vytýčila na základe časového horizontu nasledovne (poradie je určené nezávisle od dôležitosti):

Dlhodobé ciele v rámci environmentálnej uvedomelosti (do 10 rokov):

- Podporovať environmentálnu agendu a začleňovať univerzitu do iniciatív a spoluprác (rankingy)
- Podporovať biodiverzitu a adaptačné opatrenia na nepriaznivé prejavy zmeny klímy na území Slovenskej republiky
- Podporovať udržateľnú mobilitu (medzifakultný carsharing, obnova v rámci vozového parku napr. plug in hybridné vozidlá, servis a stanice UMBbike)
- Podporovať popularizáciu udržateľného správania prostredníctvom webu a sociálnych sietí
- Podporovať študentov a zamestnancov v ich udržateľnom správaní (ponuka marketingových predmetov z udržateľných materiálov)
- Podporovať udržateľné spotrebiteľské správanie prostredníctvom popularizácie lokálnych dodávateľov výrobkov a služieb (produkcia vlastných produktov)
- Podporovať udržateľné správanie prostredníctvom vzdelávacích a projektových aktivít (cielené vzdelávanie na pracovisku, tzv. environmentálne minimum)
- Podporovať udržateľné správanie prostredníctvom strategických a interných dokumentov (aktualizácia, skvalitňovanie a tvorba)
- Podporovať udržateľné správanie prostredníctvom digitalizácie a informatizácie

Celkovo s cieľom dosiahnuť uhlíkovú neutralitu v rámci kampane Race to Zero:

- Environmentálne priaznivé technológie, BAT technológie, OZE
- Inštitucionálna tranzícia UMB na zelenú univerzitu
- Revízia plnenia stanovených cieľov

Strednodobé ciele v rámci environmentálnej uvedomelosti (do 5 rokov):

- Podporovať environmentálnu agendu a začleňovať univerzitu do iniciatív a spoluprác (memorandá o spolupráci)
- Podporovať udržateľnú mobilitu (cyklo mobilita)
- Podporovať popularizáciu udržateľného správania prostredníctvom webu a sociálnych sietí
- Podporovať študentov a zamestnancov v udržateľnom správaní (environmentálni koordinátori a študentskí ambasádori, eko zasadačka, eko festival, swap kníh, freeshop, freefood, zber liekov/batérií a elektro odpadu/vosku/oleja, ekologické čistiace prostriedky, revitalizácia zelených plôch na pôde univerzity a v regióne, zelené oddychové zóny na zmenu v rámci

sedavého zamestnania – napr. stand-by-stoly, interiérové/exteriérové rastliny, a pod.)

- Podporovať udržateľné spotrebiteľské správanie prostredníctvom popularizácie lokálnych dodávateľov výrobkov a služieb (optimalizácia triedenia a zberu odpadu, ciele vzdelávanie špecifickej skupiny zamestnancov, stojany na filtrovanú vodu)
- Podporovať udržateľné správanie prostredníctvom vzdelávacích a projektových aktivít (kurzy, workshopy, zážitkové aktivity)
- Podporovať udržateľné správanie prostredníctvom strategických a interných dokumentov (zelené verejné obstarávanie)
- Podporovať udržateľné správanie prostredníctvom digitalizácie a informatizácie

Celkovo s cieľom dosiahnuť uhlíkovú neutralitu v rámci kampane Race to Zero:

- Vybudovanie siete zelenej a modrej infraštruktúry pre komplex pozemkov budov UMB
- Smart metódy osvetlenia vo vzťahu k úspore energie
- Podpora cyklomobility zamestnancov a študentov UMB
- Podpora vedecko-výskumnej činnosti zameraná na znižovanie uhlíkových emisií a návrh opatrení na dosiahnutie uhlíkovej neutrality

Krátkodobé ciele v rámci environmentálnej uvedomelosti (do 1 roka):

- Podporovať environmentálnu agendu a začleňovať univerzitu do iniciatív a spoluprác
- Podporovať popularizáciu udržateľného správania prostredníctvom webu a sociálnych sietí
- Podporovať udržateľné správanie prostredníctvom strategických a interných dokumentov
- Podporovať udržateľné správanie prostredníctvom digitalizácie a informatizácie
- Podporovať udržateľné spotrebiteľské správanie prostredníctvom popularizácie lokálnych dodávateľov výrobkov a služieb
- Podporovať udržateľné správanie prostredníctvom vzdelávacích a projektových činností

Celkovo s cieľom dosiahnuť uhlíkovú neutralitu v rámci kampane Race to Zero:

- Analýza súčasného stavu prostredníctvom realizácie auditov (uhlíkový, energetický, vegetačný a audit pozemkov a objektov UMB vhodných na realizáciu opatrení)
- Znižovanie energetickej náročnosti komplexu budov UMB
- Cirkulárne hospodárstvo
- Predpríprava procesu prechodu na tzv. "zelenú univerzitu"
- Projektová činnosť a zdroje financovania
- Inštitucionálna spolupráca

UMB sa svojím poslaním zaväzuje k systematickej implementácii stanovených cieľov v rámci prostredia UMB a sledovaniu aktuálnych trendov vývoja v oblasti udržateľného rozvoja životného prostredia.

3. AKČNÉ KROKY NA ROK 2026

Jednotlivé akčné kroky plánované na rok 2026 sú naviazané na krátkodobé, strednodobé a čiastočne aj dlhodobé ciele. Vybrané aktivity, aj napriek ich časovo ohraničenej realizácii, vnímame ako opatrenia s potenciálom pravidelnej implementácie aj v nasledujúcich obdobiach, prípadne ako aktivity, na ktorých je možné systematicky nadväzovať a ďalej ich rozvíjať.

1. CIEĽ: Podporovať environmentálnu agendu a začleňovať univerzitu do iniciatív a spoluprác

Opis aktivít:

UMB bude v rámci podpory environmentálnej agendy a zapájania sa do medzinárodných iniciatív systematicky pokračovať v účasti v rebríčku **UI GreenMetric World University Rankings**. Tento globálny ranking hodnotí úroveň implementácie princípov udržateľnosti v prostredí vysokých škôl vrátane oblastí energetiky, klímy, odpadového hospodárstva, dopravy, hospodárenia s vodou a vzdelávania pre udržateľnosť. Súčasťou hodnotenia je aj prepojenie na plnenie cieľov udržateľného rozvoja OSN (SDGs), čím je zabezpečená kontinuita s dlhodobým smerovaním UMB v oblasti podpory Agendy 2030. Účast' v rebríčku zároveň umožňuje univerzite sledovať vlastný pokrok, identifikovať oblasti ďalšieho rozvoja a porovnávať sa s medzinárodným prostredím.

V súvislosti s podpisom „**Haličského memoranda**“, ktorého zámerom je rozvoj spolupráce v oblasti biohospodárstva, sa bude pokračovať v etablovaní misie „Slovak BioEconomy Valley“.

Opätovné zapojenie sa do kampane **Do práce na bicykli**. Pre jej úspech s cieľom zlepšenia je zaradená aj do akčných krokov na rok 2026.

Merateľné ukazovatele:

- počet zapojení do rankingov (cieľová hodnota: 1 ranking)
- počet spoluprác (cieľová hodnota: 2 spolupráce)
- počet iniciatív a kampaní (cieľová hodnota: 2 iniciatívy/kampane)

2. CIEĽ: Podporovať popularizáciu udržateľného správania prostredníctvom webu a sociálnych sietí

Opis aktivít:

V rámci uvedeného cieľa bude UMB systematicky popularizovať udržateľné správanie a

environmentálne aktivity prostredníctvom webovej stránky univerzity (v sekcii “ZELENÁ UNIVERZITA”) a sociálnych sietí Zelenej UMB (@zelena.umb). Obsah bude zameraný na komunikáciu realizovaných aj plánovaných environmentálnych aktivít, ako aj na zvyšovanie environmentálneho povedomia akademickej obce a verejnosti. Popularizačné aktivity budú realizované aj prostredníctvom anglickej verzie webovej stránky, konkrétne v sekcii Green University, čím sa podporí medzinárodná viditeľnosť environmentálnych aktivít UMB.

Popularizácia tém udržateľného rozvoja bude zároveň podporená prostredníctvom **podcastu UMB**. Vo vybraných epizódach sa odborníci z UMB budú venovať problematike udržateľnosti a environmentálnych tém. Táto forma komunikácie umožní rozšíriť environmentálne témy nielen smerom k odbornej verejnosti, ale aj k širšiemu publiku.

Merateľné ukazovatele:

- počet článkov (cieľová hodnota: 12 článkov)
- počet popularizačných príspevkov na sociálnych sieťach (cieľová hodnota: 24 príspevkov/stories/a pod.)
- Instagram (vyhodnotenie ukazovateľov)
- aktualizácia a rozvoj obsahu webovej stránky v ANJ (priebežná aktualizácia počas roka)
- podcast UMB (cieľová hodnota: 2 epizódy)

3. CIEĽ: Podporovať udržateľné správanie prostredníctvom strategických a interných dokumentov

Opis aktivít:

V rámci podpory strategického riadenia environmentálnych aktivít bude zabezpečená priebežná **aktualizácia Akčného plánu na podporu environmentálnej uvedomelosti UMB**, resp. príprava jeho novej verzie pre nasledujúce obdobie. Aktualizácia dokumentu bude vychádzať z vyhodnotenia plnenia stanovených cieľov, aktuálnych potrieb univerzity a vývoja trendov v oblasti udržateľného rozvoja. Cieľom je zabezpečiť kontinuitu environmentálnych opatrení, ich systematické riadenie a prepojenie na strategické smerovanie univerzity.

Aktivita sa bude zameriavať na priebežnú aktualizáciu a rozvoj interného dokumentu „**EKO-MANUÁL**“. Predmetný dokument slúži ako stručný metodický nástroj využiteľný najmä pri organizácii podujatí v rámci univerzitného prostredia. Jeho obsah zahŕňa praktické rady a odporúčania, ako zabezpečiť realizáciu podujatí v súlade s princípmi environmentálnej udržateľnosti (napr. minimalizácia plastového odpadu, preferovanie regionálnych a lokálnych produktov, efektívne využívanie zdrojov). Dokument bude priebežne aktualizovaný v nadväznosti na aktuálne potreby praxe a vývoj trendov v oblasti udržateľného organizovania podujatí.

V rámci cieľa bude zároveň zabezpečená priebežná aktualizácia dokumentu „**Ekokódex zamestnanca UMB**“, ktorý je v súlade s poslaním, víziou a internými smernicami a predpismi UMB. Dokument stanovuje základné princípy environmentálne zodpovedného správania zamestnancov na pracovisku a podporuje systematické budovanie environmentálnej kultúry v

prostredí univerzity. Jeho cieľom je prispievať k zníženiu environmentálnej záťaže, podpore zodpovedného prístupu k zdrojom a k napĺňaniu dlhodobých environmentálnych záväzkov univerzity vrátane cieľa uhlíkovej neutrality.

Súčasťou podpory environmentálne zodpovedného správania je aj postupná implementácia princípov **zeleného verejného obstarávania**, ktorá umožňuje zohľadňovať environmentálne kritériá pri obstarávaní tovarov, služieb a stavebných prác.

Merateľné ukazovatele:

- aktualizácia, resp. vytvorenie Akčného plánu na ďalšie obdobie (cieľová hodnota: 1 dokument)
- aktualizácia dokumentu "EKO-MANUÁL" (priebežná aktualizácia dokumentu)
- aktualizácia dokument "Ekokódex zamestnanca UMB" (priebežná aktualizácia dokumentu)
- zelené VO (cieľová hodnota: 1 implementácia environmentálnych kritérií do VO)

4. CIEĽ: Podporovať udržateľné správanie prostredníctvom digitalizácie a informatizácie

Opis aktivít:

V rámci štvrtého cieľa bude UMB podporovať udržateľné správanie prostredníctvom systematického rozvoja digitalizácie a využívania elektronických nástrojov. Súčasťou tohto procesu je postupné obmedzovanie tlačených materiálov a prechod na elektronické formy komunikácie a distribúcie informácií. V tomto kontexte bude **časopis Spravodajca UMB** vydávaný **výlučne v online podobe**.

Digitalizácia administratívnych a komunikačných procesov bude podporená aj prostredníctvom distribúcie **eko newsletter-a**, ktorý bude zamestnancov informovať o efektívnom využívaní elektronických nástrojov (napr. Office 365, elektronické podpisovanie dokumentov, digitálne zdieľanie dokumentov) a možnostiach zefektívňovania administratívnych procesov. Cieľom je znížovať spotrebu papiera, optimalizovať pracovné procesy a podporovať environmentálne zodpovedné správanie v každodennej pracovnej praxi.

UMB bude zároveň podporovať využívanie digitálnych riešení pri organizovaní interných procesov, komunikácii a zdieľaní informácií, čím prispeje k zníženiu environmentálnej záťaže a efektívnejšiemu riadeniu procesov v prostredí univerzity.

Merateľné ukazovatele:

- online Spravodajca (cieľová hodnota: polročné (2 vydania) / štvrťročné (4 vydania))
- počet zaslaných eko newsletter-ov (cieľová hodnota: 2 newsletter-y)

5. CIEĽ: Podporovať udržateľné spotrebiteľské správanie prostredníctvom popularizácie lokálnych dodávateľov výrobkov a služieb

Opis aktivít:

Uvedený cieľ bude UMB realizovať prostredníctvom podpory a popularizácie lokálnych dodávateľov ekologických výrobkov a služieb vrátane produktov sociálnych podnikov. Jedným z hlavných nástrojov tejto podpory je interaktívna **EKO-MAPA mesta Banská Bystrica**, ktorá zhromažďuje informácie o bezobalových predajniach, second-handoch, antikvariátoch, tržniciach, predajniach lokálnych potravín a ďalších udržateľných prevádzkach. Na jej tvorbe a aktualizácii sa podieľajú aj študenti, čím sa podporuje ich aktívne zapájanie do environmentálnych aktivít a rozvoj environmentálneho povedomia v praxi. Obsah mapy bude priebežne aktualizovaný s cieľom zabezpečiť aktuálnosť informácií a zvyšovať jej využiteľnosť pre študentov, zamestnancov aj širokú verejnosť.

UMB bude zároveň prostredníctvom komunikačných kanálov univerzity podporovať povedomie o možnostiach udržateľného spotrebiteľského správania a o dostupnosti lokálnych ekologických produktov a služieb v regióne.

Merateľné ukazovatele:

- priebežná aktualizácia interaktívnej mapy (cieľová hodnota: 1 mapa)
- počet popularizačných výstupov – článok/post/stories (cieľová hodnota: 8)

6. CIEĽ: Podporovať udržateľné správanie prostredníctvom vzdelávacích a projektových činností

Opis aktivít:

V oblasti zelených tém bude UMB aj naďalej rozvíjať environmentálne témy prostredníctvom vzdelávacích a projektových aktivít zameraných na podporu udržateľného správania. Dôraz bude kladený na **prípravu projektových zámerov** zameraných na rozvoj environmentálneho povedomia a získavanie externých finančných a materiálnych zdrojov. Projektové aktivity budú orientované najmä na revitalizáciu oddychových zón s prvkami zelene, budovanie prvkov zelenej infraštruktúry, ako napríklad dažďové záhrady, ako aj realizáciu ďalších environmentálne zameraných aktivít v spolupráci s odbornými partnermi a relevantnými inštitúciami.

Súčasťou cieľa bude aj zapájanie sa do **zahraničných mobilít a pracovných ciest** prostredníctvom medzinárodnej spolupráce s cieľom výmeny skúseností a získavania príkladov dobrej praxe v oblasti implementácie princípov udržateľnosti v prostredí inštitúcií terciárneho vzdelávania.

UMB bude zároveň pokračovať v rozvoji environmentálneho povedomia prostredníctvom vzdelávacích formátov, ako sú **odborné prednášky, diskusie, workshopy, okrúhle stoly** a

ďalšie formy neformálneho aj formálneho vzdelávania.

Merateľné ukazovatele:

- realizácia zahraničnej mobility / zahraničnej pracovnej cesty (cieľová hodnota: 1)
- vypracovanie projektového zámeru (cieľová hodnota: 1 projektový zámer)
- počet vzdelávacích aktivít (cieľová hodnota: 2 vzdelávacie aktivity)
- vytvorenie online vzdelávania (cieľová hodnota: 1 online vzdelávanie)

7. CIEĽ: Podporovať študentov a zamestnancov v udržateľnom správaní

Opis aktivít:

Prostredníctvom iniciatívy **zelených ambasádorov Zelenej UMB** sa bude pokračovať v podpore rozvoja udržateľného správania študentov a zamestnancov. Prostredníctvom tejto iniciatívy bude univerzita systematicky rozvíjať environmentálne povedomie, motivovať akademickú obec k aktívnemu zapájaniu sa do environmentálnych tém a spoluvytvárať aktivity podporujúce udržateľný rozvoj v prostredí univerzity.

Súčasťou cieľa bude realizácia **komunitných aktivít** zameraných na praktické uplatňovanie princípov udržateľnosti. Aktivity budú zahŕňať napríklad tvorbu užitočných predmetov z recyklovaných alebo upcyklovaných materiálov, podporu občianskej angažovanosti prostredníctvom dobrovoľníckych aktivít (napr. čistenie vodných tokov, verejných a zelených plôch, podpora udržateľnej mobility) a revitalizáciu zelených priestorov v areáloch UMB.

Realizované aktivity budú zároveň podporovať budovanie komunity a posilňovať zodpovedný prístup k životnému prostrediu v každodennom fungovaní univerzitného prostredia.

Merateľné ukazovatele:

- počet komunitných aktivít (cieľová hodnota: 4 komunitné aktivity)
- iniciatíva Zelení ambasádori (cieľová hodnota: 1 počas akademického roka)
- počet zapojených účastníkov (cieľová hodnota: 50 účastníkov)

ZÁVER

Predmetný strategický dokument *Akčný plán na podporu environmentálnej uvedomelosti UMB na rok 2026* je zameraný na postup rozvoja agendy **ZELENÁ UNIVERZITA**. Dokument vytvára rámec pre koordinované zapájanie jednotlivých súčastí UMB do aktivít zameraných na zvyšovanie environmentálneho povedomia a podporu udržateľného správania v prostredí univerzity. Nadväzuje na doteraz realizované aktivity a strategické smerovanie univerzity, zároveň reflektuje aktuálne globálne trendy v oblasti udržateľného rozvoja, klimatickej zodpovednosti a spoločenskej udržateľnosti.

Východisková situácia na UMB sumarizuje aktuálny stav environmentálnych aktivít a slúži ako základ pre stanovenie merateľných ukazovateľov a priorít na nasledujúce obdobie. Vízia a poslanie UMB v environmentálnej oblasti vychádzajú z aktualizácie [Dlhodobého zámeru UMB na roky 2021 – 2026](#) a reflektujú záväzok univerzity chrániť, rozvíjať a posilňovať environmentálne hodnoty. Zároveň reagujú na potrebu aktívne prispievať k riešeniu spoločenských a klimatických výziev 21. storočia. Dokument definuje podporné ciele zamerané na zvyšovanie environmentálneho povedomia v krátkodobom, strednodobom aj dlhodobom horizonte a potvrdzuje záväzok UMB systematicky implementovať princípy udržateľnosti vo všetkých oblastiach svojho pôsobenia.

Súčasťou akčných krokov na rok 2026 sú konkrétne aktivity vrátane ich opisov a merateľných ukazovateľov, ktoré podporujú realizáciu stanovených cieľov. Aktivity sú zamerané najmä na napĺňanie krátkodobých cieľov, pričom zároveň vytvárajú predpoklady pre dlhodobý rozvoj environmentálnej agendy univerzity. Medzi prioritné oblasti patrí podpora environmentálnej agendy v udržateľnom správaní na základe začleňovania univerzity do iniciatív a spoluprác; podpora popularizácie v udržateľnom správaní prostredníctvom webu a sociálnych sietí; podpora udržateľného správania prostredníctvom strategických a interných dokumentov; podpora udržateľného správania prostredníctvom digitalizácie a informatizácie; podpora udržateľného spotrebiteľského správania prostredníctvom popularizácie lokálnych a ekologických dodávateľov; podpora udržateľného správania prostredníctvom vzdelávacích a projektových činností a podporovať študentov a zamestnancov v udržateľnom správaní.